

Структура техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі

Шамардін В.М., Хоркавий Б.В.

Запорізький національний технічний університет
Львівський державний університет фізичної культури

Анотації:

Мета: вивчити структуру техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі. **Матеріал:** В дослідженнях прийняли участь 40 воротарів у віці від 21 до 39 років (команди Прем'єр-ліги чемпіонату України). Даними служили педагогічні спостереження зроблені в умовах безпосередньої змагальної діяльності кваліфікованих воротарів. **Результати:** Показано, що техніко-тактична діяльність воротаря характеризується двома фазами гри: дії в захисті і в атаці. У свою чергу вони включають вісім типових ситуацій. З'ясовано, що відповідно до цих типових ситуацій воротар застосовує ті або інші техніко-тактичні дії. **Висновки:** Рекомендовано для підвищення ефективності гри воротаря в захисних і атакуючих діях використати специфічні і неспецифічні вправи в різних типових ситуаціях що виникають по ходу матчу.

Ключові слова:

футбол, воротар, технічна, тактична, тренування, захист, атака.

Шамардин В.Н., Хоркавий Б.В. Структура технико-тактической подготовленности квалифицированных вратарей в футболе. Цель: изучить структуру технико-тактической подготовленности квалифицированных вратарей в футболе. **Материал:** В исследованиях приняли участие 40 вратарей в возрасте от 21 до 39 лет (команды Премьер-лиги чемпионата Украины). Данным служили педагогические наблюдения в условиях непосредственной соревновательной деятельности квалифицированных вратарей. **Результаты:** Показано, что технико-тактическая деятельность вратаря характеризуется двумя фазами игры: действия в защите и в атаке. В свою очередь они включают восемь типичных ситуаций. Выяснено, что в соответствии с этими типичными ситуациями вратарь применяет те или иные технико-тактические действия. **Выводы:** Рекомендовано для повышения эффективности игры вратаря в защитных и атакующих действиях использовать специфические и неспецифические упражнения в различных типовых ситуациях, возникающих по ходу матча.

Shamardin V.N., Khorkavyy B.V. Organizational structure of technical and tactical training of skilled goalkeepers in football. Purpose: to study the structure of technical and tactical training of skilled goalkeepers in football. **Material:** the study involved 40 goalkeepers in age from 21 to 39 years (team Premier League Championship of Ukraine). According to teacher's observations were under direct competition activity of skilled goalkeepers. **Results:** It is shown that the technical and tactical activities goalkeeper characterized by two phases of the game: action to protect and attack. In turn, they include eight typical situations. It was found that in accordance with these typical situations goalkeeper applying a technical and tactical actions. **Conclusions:** It is recommended to increase the efficiency of the game keeper in protective and offensive actions to use specific and non-specific exercises in a variety of standard situations arising during the match.

soccer, goalkeeper, technical, tactical, training, defense, attack.

Вступ.

На сучасному етапі розвитку футболу дедалі зростає інтенсивність гри, що вимагає від футболістів, у тому числі й від воротаря перш за все вміння швидко й ефективно застосовувати техніко-тактичні прийоми в умовах, що швидко змінюються, а також при наявності ліміту часу та простору. Команда, яка прагне досягнути успіху повинна діяти швидко, тобто повинна мати у наявності таких гравців, які володіють раціональною технікою і поєднують її зі швидкістю пересування.

Одним з важливих компонентів змагальної діяльності у футболі є техніко-тактична діяльність, під якою розуміють виконання технічних прийомів з м'ячем, спрямоване на вирішення індивідуальних, групових та командних тактичних завдань [3; 14; 15].

Побудова навчально-тренувального процесу воротарів у футболі завжди носила особливий специфічний характер. Адже гравці цього ігрового амплуа у процесі змагальної діяльності змушені використовувати широкий специфічний арсенал техніко-тактичних дій, застосування яких вимагає спеціальної підготовки [2; 4; 12; 13].

Проте, на практиці техніко-тактична і фізична підготовка воротарів часто здійснюється без створення необхідних умов для комплексного розвитку функцій рухової і сенсорних систем [1; 8; 19].

Воротар повинен володіти особливим баченням поля, яке необхідно розвивати за допомогою спеціальної методики тактико-технічної підготовки, що спирається на використання засобів, спрямованих на удосконалення периферійного зору і рівноваги. Розширення меж поля зору, на їхню думку, дозволить воротарю краще орієнтуватися в ігрових ситуаціях, особливо при атаці на ворота [1; 2; 5; 4; 8; 11].

Велика роль у процесі вивчення техніко-тактичної діяльності воротаря у футболі відводиться антиципації. Антиципація є істотним чинником в управлінні реакціями і діями спортсменів. Сформовані в ході навчання навички та вміння спортсмен використовує у вирішенні спортивних ситуацій. Наприклад, побачивши початок польоту м'яча, спортсмен повинен якомога швидше визначити траєкторію його руху і момент його появи в деякій точці простору. На основі цієї інформації і досвіду (пам'яті) спортсмен формує план (програму) майбутньої дії. Наявність в пам'яті готових програм рухових дій істотно підвищує швидкість реагування спортсмена. Повнота і точність передбачення підвищується, якщо спортсмен знає об'єктивні закономірності, які характеризують об'єкти, що рухаються, в тому числі і опорно-руховий апарат свого тіла [7; 8; 11; 18; 20].

Уміле сприйняття і дія у відповідь, називають найважливішим аспектом ефективності ігрової діяльності у футболі світового класу. Що стосується дій воротарів під час відбивання пенальті, доцільно ви-

користувати інформацію про особливості рухів ніг гравця, який пробиває пенальті. Протистояння воротар - гравець під час пробивання 11-метрового штрафного удару побудовано багато в чому на очікуванні попередніх дій опонента і як наслідок застосування власних дій у відповідь. Тому, для воротаря процес вивчення особливостей дій гравця, який завдає удар - це дуже важливий фактор ефективності відбивання м'яча при ударі з пенальті [18; 20].

Змагальна діяльність, як комплексний прояв різних сторін підготовленості футболістів у найбільшій мірі віддзеркалює її проблемні сторони [10; 15; 17]. В ході здійснення педагогічних спостережень за техніко-тактичною діяльністю воротаря, реєструють такі дії: удари по воротах, перехоплення м'яча, відбір м'яча, прийом м'яча руками, прийом м'яча ногами, удар від воріт, штрафний або вільний удар, передача м'яча ударом ногою з рук, передача м'яча ударом ногою з ґрунту, передача м'яча рукою. Проведений аналіз показників техніко-тактичних дій воротарів показує, що кількість і якість техніко-тактичних дій, які здійснює воротар у різних ігрових ситуаціях неоднакова [6; 16; 9].

Встановлено, що воротарі під час гри найчастіше здійснюють удар від воріт, передачі м'яча ударом ногою з рук, перехоплення м'яча, прийом м'яча руками. При цьому найбільша кількість неточних дій у грі воротарі здійснюють при виконанні передач м'яча ударом ногою з рук, передач м'яча ударом з ґрунту, ударів від воріт [9; 13; 14].

Таким чином, аналіз досліджень і публікацій засвідчує, що ця проблема у достатній мірі вивчалась, проте праць присвячених вивченню структури техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі недостатньо.

Робота виконана згідно з темою науково-дослідної роботи кафедри футболу Львівського державного університету фізичної культури на 2011-2015 рр. «Науково-методичні основи удосконалення системи підготовки спортсменів у футболі з урахуванням особливостей змагальної діяльності».

Мета, завдання роботи, матеріал і методи.

Мета роботи – вивчити структуру техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі.

Завдання дослідження:

- на основі аналізу науково-методичної літератури вивчити сучасні уявлення про структуру техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі;
- визначити структуру і зміст техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі.

Методи дослідження.

Здійснено теоретичний аналіз науково-методичної літератури в ході якого опрацьовано 20 літературних джерел, що стосуються проблематики різновидів підготовки воротарів у футболі та загальних підходів з теорії підготовки спортсменів.

Педагогічні спостереження за техніко-тактичною підготовленістю кваліфікованих воротарів здійснювались, шляхом аналізу відеозаписів 20 матчів Прем'єр-ліги України за участю 40 воротарів. Обробка відеоінформації проводилась за допомогою комп'ютерної програми Pinnacle Studio™Plus версія 15.1. Одержані показники змагальної діяльності вносились у спеціальні протоколи.

Дані внесені у протоколи узагальнювались, оброблялись методами математичної статистики і були сформовані у вигляді зведеної таблиці.

Організація досліджень. Педагогічні спостереження за ігровою діяльністю воротарів високої кваліфікації проводились в матчах чемпіонату України з футболу у Прем'єр-лізі. Всього було проаналізовано 20 матчів, в яких прийняли участь 40 воротарів.

Результати дослідження та їх обговорення.

Структура техніко-тактичної підготовки воротарів у футболі суттєво відрізняється від аналогічного процесу гравців інших амплуа. Тому підготовка воротарів набуває особливого значення у загальнокомандній підготовці. Важлива роль в цьому належить аналізу даних техніко-тактичної діяльності воротарів.

Структура основних сторін техніко-тактичної діяльності воротарів високої кваліфікації представлено в табл. 1.

Незважаючи на те, що основні функції воротаря пов'язані із захистом власних воріт, результати педагогічних спостережень засвідчують, що значно більшу активність воротареві доводиться проявляти, беручи активну участь в організації атакуючих дій своєї команди. Так, участь воротаря у захисних діях складає в середньому 13,20 техніко-тактичних дії (ТТД), що становить приблизно 30,6% від загальної кількості ТТД, а участь голкіпера в атакуючих діях складає в середньому 29,95 ТТД або 69,4%. Одержані результати показників змагальної діяльності кваліфікованих воротарів в основному узгоджуються з даними інших дослідників [9], але у практичній діяльності можна констатувати, що підготовці воротарів до участі в атакуючих діях приділяється недостатньо уваги.

Розглянемо техніко-тактичну діяльність кваліфікованих воротарів детальніше з точки зору виконання ними певних завдань у різних типових ситуаціях. З цією метою, виходячи із спільних ознак, які вирішує воротар в тій чи іншій типовій ситуації, ми здійснили розподіл за окремими завданнями:

- безпосередній захист воріт;
- опосередкований захист воріт;
- контроль оперативного простору на своїй половині поля;
- участь в організації атакуючих дій.

Перших три завдання пов'язані з веденням захисних дій, а четверте стосується атакуючих дій своєї команди. Такий розподіл за завданнями зумовлює також визначення різних зон відповідальності воротаря у тій чи іншій типовій ситуації.

Ці зони відрізняються між собою не лише розмірами і конфігурацією, а вимагають від голкіпера

Структура техніко-тактичної діяльності кваліфікованих воротарів

 $(X \pm m)$

Фази гри	Типові ситуації	Техніко-тактичні дії	Кількість
Участь воротаря в захисних діях	Дії безпосередньо у воротах	Ловля в опорному положенні	1,4 ± 4,6
		Відбивання в опорному положенні	0,25 ± 1,75
		Ловля в падінні	0,65 ± 2,35
		Відбивання в падінні	0,5 ± 1,5
	Дії на виходах вверху:	Перехоплення високих передач - Ловля	2,1 ± 2,9
		Перехоплення високих передач - Відбивання	0,65 ± 2,35
	Дії на виходах внизу	Перехоплення передач м'яча низом - Ловля	0,55 ± 4,45
		Перехоплення передач м'яча низом - Відбивання	0,1 ± 0,9
	Ситуація 1x1	Ліквідація загрози	0,4 ± 2,6
	При 11-метровому штрафному ударі	Ліквідація загрози	0,05 ± 0,95
	Страхування партнерів при захисних діях	Ловля	4,55 ± 7,45
		Відбивання руками	0,05 ± 0,95
		Обробка м'яча	0,85 ± 2,15
		Передача без обробки	0,65 ± 2,35
		Руйнівна дія	0,45 ± 1,55
Участь воротаря в атакуючих діях	Взаємодія з партнерами при атакуючих діях	Ловля	1,35 ± 1,65
		Відбивання руками	0,1 ± 0,9
		Обробка м'яча	1,3 ± 4,7
		Передача без обробки	2,4 ± 3,6
		Передача після обробки	2,3 ± 5,7
	Введення м'яча у гру	Вкидання	4,5 ± 11,5
		Вибивання з землі	13,85 ± 11,15
		Вибивання з рук	4,15 ± 12,85
		Всього	43,15 ± 24,85

певних умінь і рівня майстерності, щоби адекватно і ефективно розв'язувати завдання що виникають в конкретному ігровому епізоді.

Безпосередній захист воріт. Згідно з нашими дослідженнями, питома частка таких ситуацій в середньому за гру складає 3,25 ТТД за матч або 7,5% від загальної кількості. Сюди ми віднесли безпосередньо дії у воротах, дії у ситуації 1x1, дії при 11-метрових ударах. Не зважаючи на те, що сама зона відповідальності у цих типових ситуаціях відносно невелика за розмірами, у ній розгортаються найнебезпечніші події для воріт, які захищає голкіпер і найменша помилка чи неточність у діях воротаря можуть призводити до пропущеного м'яча і як наслідок до поганого результату для усієї команди.

Здійснюючи безпосередній захист воріт, воротар повинен володіти умінням миттєво реагувати на удари по воротах, проявляти реакції антиципації у короткі часові проміжки. Ситуації, що виникають вимагають від воротаря прояву вибухової сили, високого рівня швидкісних і швидкісно-силових якостей, прояву спритності і гнучкості. У таких ситуаціях воротар змушений діяти з різних вихідних положень, часто зі значними відхиленнями від оптимальних.

Опосередкований захист воріт. Питома частка

таких ситуацій під час гри в середньому складає 3,4 ТТД або 7,9% від загальної кількості дій. Зона відповідальності при розв'язанні цього завдання дещо більша ніж у попередньому випадку і поширюється на площу майже усього штрафного майданчика. Основну мету, яку переслідує голкіпер діючи у таких ситуаціях – це запобігання виконанню гострої передачі верхом або низом для завдання завершального удару.

Опосередкований захист воріт вимагає від воротаря чудового розуміння закономірностей розвитку ігрових ситуацій поблизу власних воріт. У таких ситуаціях воротар в короткий проміжок часу повинен уміти прорахувати різноманітні варіанти розвитку атаки у завершальній фазі і не забуваючи про безпосередній захист воріт, якщо є можливість – миттєво застосувати дії по перехопленню м'яча, який рухається поблизу воріт. В таких ситуаціях важливо проявляти реакції передбачення розвитку ігрової ситуації, уміти адекватно оцінювати власні можливості при реакції вибору «виходити на перехоплення чи не виходити». У таких ситуаціях, голкіперу часто доводиться діяти в умовах тиску з боку суперника, тому рівень володіння вибуховою силою, швидкісно-силовими якостями, та здатністю швидко переміщуватись є вкрай важливими. В умовах боротьби важливо також правильно

обрати надійний спосіб взаємодії з м'ячем і технічно грамотно його виконати. Переміщення у грі на виходах часто поєднуються зі стрибками чи падіннями, тому важливо, щоб голкіпер володів хорошим умінням переключення з одного напрямку руху на інший, тобто координаційними здібностями.

Контроль оперативного простору на своїй половині поля. У таких ситуаціях голкіпер реалізує функцію страхування партнерів при веденні захисних дій. Як свідчать результати наших досліджень голкіперу з-поміж інших захисних дій у таких ситуаціях доводиться опинятись найчастіше, в середньому 6,55 ТТД за матч, що складає 15,8% від загальної кількості.

У таких ситуаціях воротар контролює досить велику ділянку на своїй половині поля і у разі необхідності, повинен швидко зреагувати на розвиток подій. У таких ситуаціях воротареві часто доводиться на великій швидкості долати відрізки до 15-25м, а іноді й більші. У цих ситуаціях воротар змушений часто діяти за межами штрафного майданчика, отже важливим є його уміння грати ногами, головою, важливо уміти приймати правильне рішення в залежності від ситуації «чи зберегти м'яч» чи просто «зруйнувати» передачу суперника. Впевненість та психологічна рівноваженість голкіпера у таких ситуаціях, його технічна оснащеність – є надзвичайно важливим фактором для певних дій усієї команди.

Участь в організації атакуючих дій. У сучасному футболі цей аспект підготовленості воротаря має дуже велике значення. Дані наших досліджень засвідчують, що питома частка таких техніко-тактичних дій у процесі гри є дуже високою і складає в середньому 29,95 ТТД або 69,4% від загальної кількості. Спосте-

реження за змагальною діяльністю провідних воротарів України, підтверджує той факт, що воротарі беруть активну участь в атакуючих діях своєї команди. В основному дії голкіпера у таких ситуаціях пов'язані з початком атаки, за допомогою вибивань м'яча ударом ногою з землі, ударом ногою з рук, вкиданнями м'яча – такі дії складають 22,5 ТТД або 52,1% від загальної кількості, але суттєве значення в організації атакуючих дій має уміння воротаря відкриватись для партнера з метою «збереження м'яча», швидко переадресовувати м'яч партнерам, не ламаючи ритм атаки, при цьому важливо добре володіти грою ногами. Важливим аспектом діяльності воротаря – є ефективне введення м'яча у гру. Якщо ігрова ситуація на полі диктує необхідність провести швидку атаку – воротар, який заволодів м'ячем, повинен вчасно і надійно ввести м'яч у гру, найдоцільнішим у такій ситуації способом.

Висновки:

1. Дослідження структури техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі показав наявність доволі чітких структурних особливостей гри як в захисних, так і в атакуючих діях в залежності від тих або інших типових ситуацій.

2. Результати наших досліджень засвідчують, що воротар у процесі гри у більшій мірі бере участь в атакуючих діях ніж у захисних, але у практиці навчально-тренувальної роботи цьому аспекту підготовки приділяється недостатньо уваги.

3. Корекція навчально-тренувального процесу воротарів повинна здійснюватись таким чином, щоб засоби техніко-тактичної підготовки, які використовуються, за структурою та обсягом узгоджувались з показниками змагальної діяльності голкіперів.

Література

1. Акинфеев И.В., Тихомиров Ю.В. Использование прыжковых упражнений в подготовке вратарей в футболе. Ученые записки университета им. П.Ф. Лесгафта. 2010, № 12 (70), с. 3-5.
2. Голомазов С., Чирва Б. Футбол. Тренировка вратаря. Москва, РГАФК, 1996, 202 с.
3. Голомазов С.В., Чирва Б.Г. Футбол. Теоретические основы и методика контроля технического мастерства. Москва, 2000, с. 17-27.
4. Голомазов С.В., Чирва Б.Г. Антиципация вратаря в игре и оценка им возможности выполнения действий. Футбол-профи. Донецк, 2005, с.40 – 45.
5. Голомазов С.В., Чирва Б.Г. Футбол. Теоретические основы тренировки ловли и отражения мячей вратарями. Москва, ТВТ Дивизион, 2006, 143с.
6. Дорошенко Э.Ю., Шалфеев П.А., Воробец В.А., Жук В.С., Роздобудько Н.Н. Учебно-тренировочная и соревновательная деятельность в процессе многолетней подготовки юных вратарей (на примере футбола). Физическое воспитание студентов творческих специальностей: сб. научн. тр. под ред. проф. Ермакова С.С. Харьков, ХГАДИ (XXIII), 2007, №1, с.39-47
7. Елинскас В. Не антиципация, а моментальный анализ. Футбол-профи. 2006, № 1(2)(январь - февраль), с. 36 – 39.
8. Макаров Ю.М., Осипенко А.И. Роль диагностики центрального звена зрительного анализатора в прогнозировании игрового амплуа футболистов. Теория и практика физ. культуры, 2005, № 9, с. 28-29.
9. Перцухов А.А. Сравнительный анализ технико-тактических показателей соревновательной деятельности вратарей разной квалификации. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2009, №4, с.68 – 72.

References:

1. Akinfeev I.V., Tikhomirov Iu.V. *Uchenye zapiski universiteta im. P.F. Lesgafita* [Scientific notes University named after P.F. Lesgafit], 2010, vol.12(70), pp. 3-5.
2. Golomazov S., Chirva B. *Futbol. Trenirovka vrataria* [Football. Training goalkeeper], Moscow, RSAPC, 1996, 202 p.
3. Golomazov S.V., Chirva B.G. *Futbol. Teoreticheskie osnovy i metodika kontrolya tekhnicheskogo majsterstva* [Football. Theoretical bases and methods of control of technical skill], Moscow, 2000, pp. 17-27.
4. Golomazov S.V., Chirva B.G. *Anticipaciia vrataria v igre i oценка im vozmozhnosti vypolneniia dejstvij* [Anticipation goalkeeper in the game and score them to perform actions], Donetsk Football-prof, 2005, pp. 40 – 45.
5. Golomazov S.V., Chirva B.G. *Futbol. Teoreticheskie osnovy trenirovki lovli i otrazheniia miachej vratariami* [Football. Theoretical foundations of training and reflection catching balls goalkeepers], Moscow, TVT Division, 2006, 143 p.
6. Doroshenko E.Iu., Shalfeev P.A., Vorobec V.A., Zhuk V.S., Rozdobud'ko N.N. *Fiziceskoe vospitanie studentov tvorceskih special'nostej* [Physical Education of the Students of Creative Profession], 2007, vol.1, pp. 39-47
7. Elnskas V. *Futbol-profi* [Football-prof], 2006, vol.1(2), pp. 36 – 39.
8. Makarov Iu.M., Osipenko A.I. *Teoriia i praktika fizicheskoj kul'tury* [Theory and practice of physical culture], 2005, vol.9, pp. 28-29.
9. Percukhov A.A. *Slobozhans'kij naukovо-sportivnij visnik* [Slobozhanskyi Herald of Science and Sport], 2009, vol.4, pp. 68 – 72.
10. Tiulen'kov S. Iu. *Teoretiko-metodicheskie podkhody k sisteme upravleniia podgotovkoj futbolistov vysokoj kvalifikacii* [Theoretical and methodological approaches to the management training highly skilled players], Moscow, Physical Culture and Sport, 2007, 352 p.

10. Тюленьков С. Ю. Теоретико-методические подходы к системе управления подготовкой футболистов высокой квалификации. Москва, Физическая культура и спорт, 2007, 352 с.
11. Хачатрян С., Земляной В. Индивидуально-психологические особенности вратаря в футболе. Теория и практика футбола. 1999, №3, с.19-20.
12. Хоркавий Б. Удосконалення системи аналізу змагальної діяльності воротарів у футболі. Молода спортивна наука України : зб. наук. праць з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини. Львів, 2011, N1, с. 339 – 346.
13. Хоркавий Б. Взаємозв'язки показників змагальної діяльності кваліфікованих воротарів у футболі. Молода спортивна наука України: зб. наук. праць з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини. Львів, 2012, N1, с. 311 – 317.
14. Шамардин В.Н. Моделирование подготовленности квалифицированных футболистов. Днепропетровск, Пороги, 2002, 200 с.
15. Шамардин В.Н. Управление тренировочным процессом футбольной команды высшей квалификации в подготовительном периоде на основе анализа контрольных игр: их двигательного, функционального и технико-тактических компонентов. Слобожанський науково-спортивний вісник. Харків, 2012, №3, с. 65 - 68.
16. Швыков И. А. Подготовка вратарей в футбольной школе. Москва, Терра-Спорт, Олимпия Пресс, 2005, 96 с.
17. Чирва Б. Анализ действий вратарей при организации атак в играх команд высокой квалификации. Теория и практика футбола. 2003, № 4 (20), с. 3 – 7.
18. McMorris T., Colenso S. Anticipation of Professional Soccer Goalkeepers When Facing Right- and Left-Footed Penalty Kicks, *Perceptual and Motor Skills*, 1996, vol.82, pp. 931-934.
19. Stula A. Using copyright tests for control by specially trained goalkeepers different qualifications. *Young Sport Science of Ukraine*, 2011, vol.2, pp. 312-319
20. Van der Kamp. Ventral and Dorsal Contributions in Visual Anticipation in Fast Ball Sports. *International Journal of Sport Psychology*, 2008, vol.39(2), pp. 100-130.
11. Khachatryan S., Zemlianoj V. *Teoriia i praktika futbolu* [Theory and practice of football], 1999, vol.3, pp. 19-20.
12. Khorkavij B. *Moloda sportivna nauka Ukrayini* [Young sport science of Ukraine], 2011, vol. 1, pp. 339 – 346.
13. Khorkavij B. *Moloda sportivna nauka Ukrayini* [Young sport science of Ukraine], 2012, vol. 1, pp. 311 – 317.
14. Shamardin V.N. *Modelirovanie podgotovlennosti kvalificirovannykh futbolistov* [Simulation of readiness of the qualified players], Dnepropetrovsk, Thresholds, 2002, 200 p.
15. Shamardin V.N. *Slobozhans'kij naukovo-sportivnij visnik* [Slobozhanskyi Herald of Science and Sport], 2012, vol.3, pp. 65 - 68.
16. Shvykov I. A. *Podgotovka vratej v futbol'noj shkole* [Preparation goalkeepers in football school], Moscow, Terra-Sport, Olympia Press,, 2005, 96 p.
17. Chirva B. *Teoriia i praktika futbolu* [Theory and practice of football], 2003, vil.4 (20), pp. 3 – 7.
18. McMorris T., Colenso S. Anticipation of Professional Soccer Goalkeepers When Facing Right- and Left-Footed Penalty Kicks, *Perceptual and Motor Skills*, 1996, vol.82, pp. 931-934.
19. Stula A. Using copyright tests for control by specially trained goalkeepers different qualifications. *Young Sport Science of Ukraine*, 2011, vol.1, pp. 312-319
20. Van der Kamp. Ventral and Dorsal Contributions in Visual Anticipation in Fast Ball Sports. *International Journal of Sport Psychology*, 2008, vol.39(2), pp. 100-130.

Информация об авторах:

Шамардин Валерий Николаевич: д.н.ФВиС, проф.; ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4615-4972>; shamardin1951@mail.ru; Запорожский национальный технический университет; ул. Жуковского 64, г.Запорожье, 69000, Украина.

Хоркавий Богдан Васильевич: ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4679-0047>; khorkavyubohdan@yandex.ua; Львовский государственный университет физической культуры; Ул. Костюшко 11, г. Львов, 79007, Украина.

Цитуйте цю статтю як: Шамардин В.М., Хоркавий Б.В. Структура техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих воротарів у футболі // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2015. – № 2. – С. 75-79. <http://dx.doi.org/10.15561/18189172.2015.0213>

Электронная версия этой статьи является полной и может быть найдена на сайте: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/arhive.html>

Эта статья Открытого Доступа распространяется под терминами Creative Commons Attribution License, которая разрешает неограниченное использование, распространение и копирование любыми средствами, обеспечивающими должное цитирование этой оригинальной статьи (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.ru>).

Дата поступления в редакцию: 08.12.2014 г.
Опубликовано: 30.01.2015 г.

Information about the authors:

Shamardin V.N.: ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4615-4972>; shamardin1951@mail.ru; Zaporozhia National Technical University; Zhukovskogo str. 64, Zaporozhia, 69000, Ukraine.

Khorkavy B.V.: ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4679-0047>; khorkavyubohdan@yandex.ua; Lvov State University of Physical Culture; Kostyushko str. 11, Lvov, 79007, Ukraine.

Cite this article as: Shamardin V.N., Khorkavy B.V. Organizational structure of technical and tactical training of skilled goalkeepers in football. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 2015, vol.2, pp. 75-79. <http://dx.doi.org/10.15561/18189172.2015.0213>

The electronic version of this article is the complete one and can be found online at: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/arhive-e.html>

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en>).

Received: 08.12.2014
Published: 30.01.2015